

Tarmo Tüür
Eestimaa Looduse Fond
elf@elfond.ee

Teie 07.06.2023

Meie 22.06.2023 nr 1-7/2023/3734

Kaarel Võhandu
Eesti Ornitoloogiaühing
kaarel.vohandu@eoy.ee

Vastuskiri

Saatsite 07.06.2023 Riigimetsa Majandamise Keskusele (edaspidi RMK) kirja, milles viitasite 30.01.2023 Eestimaa Looduse Fondi (edaspidi ELF) ja Eesti Ornitoloogiaühingu (edaspidi EOÜ) poolt saadetud vaidele. Vaides taotlesid ELF ja EOÜ RMK juhatuse liikme 30.12.2022 käskkirja nr 1-5/115 „RMK metsaparandustööde kavandamise nimekirja 2023-2024 kinnitamine“ kehtetuks tunnistamist ning objektide valikul uue otsuse tegemist, kuhu on kaasatud vaide esitajad ja muud puudutatud keskkonnaorganisatsioonid ning millele eelneb objektide eelvaliku keskkonnamõju hinnang, majandusliku tasuvuse hinnang ja kus lähtutakse kuivendamise minimeerimise põhimõttest kooskõlas Vabariigi Valitsuse rohepoliitika ning kliima- ja elurikkuse eesmärkidega ja võetakse aluseks Keskkonnaameti korraldamisel väljatöötatava juhise soovitusel. RMK juhatuse liikme 08.02.2023 käskkirjaga nr 1-5/18 vaie rahuldati ja 30.12.2022 käskkiri nr 1-5/115 „RMK metsaparandustööde kavandamise nimekirja 2023-2024 kinnitamine“ tunnistati kehtetuks. 07.06.2023 saadetud kirjas tõdesite, et vaide rahuldamisega nõustus RMK kõigi eelpool loetletud tingimustega, kohustudes edaspidi tehtavate maaparandusobjektide kavandamise otsuste puhul neist lähtuma.

Lisaks soovite vastuseid 07.06.2023 pöördumises toodud küsimustele.

Vastuseks teatame, et 08.02.2023 toimus Teamsi keskkonnas RMK, ELF-i ja EKO-de vaheline nõupidamine. Nõupidamisel tutvustas RMK oma vaide rahuldamise järgset tegevusplaani, mis on järgmine:

- a. RMK ei peata kõiki metsaparandustegevusi kuni eeldatava juhendi kinnitamiseni 2024;
- b. Tühistatud käskkirjas olevate objektide seast teeme valiku, mis lähevad 2023. planeerimisse;
 - i. Sõelutakse välja vähima keskkonnamõjuga kuivendusobjektid (koostame kriteeriumid keskkonnamõju, majandusliku tasuvuse ja süsinikubilansi kohta);
- c. TÜ metsaparanduse keskkonnamõjude juhend integreeritakse RMK metsaparanduse kavandamisse;
 - i. Juhendi koostamise protsessis osaleme koostöös asutuste ja EKOga;

- d. TÜ juhend ei käsitle metsateid. Metsateede kavandamisega tegeleb RMK edasi, välja arvatud metsaparandussüsteemide teenindamiseks vajalikud teed, mida vaadeldakse koos kuivendussüsteemidega.

Oleme oma edasistes tegevustes lähtunud nõupidamisel tutvustatud tegevusplaanist ja soovime veelkord rõhutada, et RMK metsaparandustööde kavandamise nimekirja puhul ei ole tegemist projekteerimisele või rekonstrueerimisele saadetavate maaparandussüsteemide või objektide nimekirjaga. Vastupidi, sisuliselt on tegemist seni süsteemselt korrastamata maaparandussüsteemide nimestikuga, mis tuleb spetsialistide poolt üle vaadata. Pärast objektide spetsialistide poolset ülevaatus ja teostatud analüüsi selgub, kas ja millises mahu minnakse projekteerimisega edasi. Mainime ka, et lõplik selgus, kas ja millises ulatuses süsteem rekonstrueeritakse, selgub alles projekteerimise ja sealt edasi ehitusloa menetlemise käigus. Lisaks märgime, et oleme ka varem (RMK kiri 20.12.2019 nr 3-2.1/879) viidatud nimekirja sisu ja rolli selgitanud.

Eelnevast lähtuvalt on vastused Teie poolt esitatud küsimustele järgmised:

1. 2023. aasta tööde nimekirjast on 2023. aastal sõlmitud 3 projekteerimislepingut:
 - a. Aruaru metsakuivendus (REK)
 - b. Kiisa metsakuivendus (REK)
 - c. Kaubi metsakuivendus (REK)

Juuni alguse seisuga oleme 899 ha maaparandussüsteemide puhul, mis olid 2023. aasta tööde nimekirjas, kujundanud seisukoha, et me ei tööta nendega edasi rekonstrueerimise ega uuendamise suunas.

2. RMK metsakuivendustööde planeerimise kõige olulisemateks alusteks on kuivendussüsteemide majandamise strateegia, mis on valminud koostöös keskkonnaorganisatsioonidega, ja kehtivad õigusaktid. Strateegias on käsitletud nii eesmärgid ja põhimõtted kui ka mõjud ja nende leevendamise meetmed. Maaparandusseadus, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus jt õigusaktid annavad aluse mõjude hindamiseks ja teisteks tegevusteks. Lisaks koostatakse nii rekonstrueerimisele kui ka uuendamisele minevate süsteemide puhul iga kord keskkonnamõjude eelhindang. Meile teadaolevalt olete kaasatud (EKO kiri 20.04.2023 nr 1-5/23/5772 ja PTA kiri 19.05.2023 nr 6.1-8/3733-1) nii projekti põhisel kui ka laiemalt KMH eelhindangute menetlustesse.
3. RMK metsaparanduse kavandamise aluseks on jätkuvalt kuivendussüsteemide majandamise strateegia. Nagu eelpool mainitud, viis RMK alates 1. juunist 2023 RMK kuivendussüsteemide projekteerimishangetesse ja -protsessi sisse KMH eelhindangute koostamise nõude. Kui süsteem piirneb NATURA 2000 alaga, siis koostatakse ka NATURA eelhindang.
4. Hetkel kehtivas kuivendussüsteemide majandamise strateegias on mitmeid punkte, mis aitavad täita rohe-, kliima ja elurikkuse eesmäärke. Sellele juhiti tähelepanu ka TÜ poolt koostavas "Maaparandussüsteemide negatiivsete mõjude leevendus- ja

kompensatsioonimeetmete rakendamise juhise” versioonis. Lisaks soovime rõhutada, et kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (lk 12) toob välja, et suure intensiivsuse ja sademete hulgaga sajud võivad hakata põhjustama lokaalseid üleujutusi. Sademete hulga kasv suurendab toitainete väljakandmise riski mullast pinna- ja põhjavette. Pehmed talved vähendavad mullaveearu vegetatsiooniperioodi esimesel poolel, mis tingib omakorda niisutusvajaduse suurenemise. Maaparandussüsteemide töökindluse tagamine vajab senisest suuremaid ja järjepidevaid investeeringuid, mis nõuavad asukohatundlikke valikuotsuseid. Kuna paljude varasematel kümnenditel rajatud maaparandusobjektide renoveerimine on väga ressursikulukas, aga vajadus ületab investeerimisvõimet mitu korda, tuleb lähitulevikus otsustada, millised kuivendussüsteemid on Eesti majandusele olulised ja millised tuleb hüljata. Lisaks tõdeb kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (lk 19), et puistute koosseis ja selle kaudu puidu kvaliteet ning puidu kättesaadavus liigniisketest metsadest võib kliimamuutuste tagajärjel halveneda ja kulutused metsanduses suureneda. Seetõttu on vaja suurendada investeeringuid metsade infrastruktuuri ja inimeste teavitusse, et tagada puidukasutuse säilimine ja puidu kvaliteet ning suurendada sel teel süsiniku sidumist.

5. RMK on andnud oma hinnangu ja kommentaarid viidatud juhise versioonile.(08.03.2023 kiri nr 3-2.1/2023/1526) Täiendatud juhist ei ole seni RMK-le ega laiemalt huvigruppidele tutvustatud. Kuid nagu eelpool mainitud, siis paljud meetmed on meil igapäevaselt juba kasutusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erko Soolmann
Juhatuse liige